

عنوان پیش از دستور	بررسی مشکلات مشاغل سخت و زیان آور
<p>بر اساس تعریف قانون کارهای سخت و زیان آور به دو دسته طبقه بندی می شوند. دسته ای که محیط کار آن دارای عوامل فیزیکی، شیمیایی، مکانیکی و بیولوژیکی غیر استاندارد است و در صورت اشتغال در آن حرفه، افراد با تنشی بیشتر از ظرفیت‌های طبیعی روبرو می شوند و در نهایت با مشکلات و بیماری‌های مختلفی مواجه شوند. در واقع این مشاغل به صورت ذاتی سخت و دشوار هستند و با استفاده از انواع تسهیلات و تجهیزات، سختی و ضرر آن از بین نمی رود. گروه دیگری از مشاغل نیز هستند که ماهیتا سخت و دشوارند. اما با استفاده از انواع تمهیدات فنی، بهداشتی و ایمنی، سختی و زیان کار را می توان به صورت کامل از بین برد.</p> <p>به منظور تعیین سخت و زیان آوری مشاغل و حمایت های قانونی ماده واحده قانون اصلاح تبصره (۲) الحاقی ماده (۷۶) قانون اصلاح مواد (۷۲) و (۷۷) و تبصره ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ و الحاق دو تبصره به ماده (۷۶) مصوب ۱۳۷۱ و متعاقبا آیین نامه مشاغل سخت و زیان آور با شماره ۱۵۳۶۵/۱۵/۳۶۰۰۵-ه مورخ ۱۳۸۶/۲/۵ توسط هیئت وزیران به تصویب رسید.</p> <p>بر اساس جزء ۱^۱ بند (ب) تبصره (۲) ماده واحده، افرادی که حداقل بیست سال متوالی و بیست و پنج سال متناوب در کارهای سخت و زیان آور مشغول بکار باشند و حق بیمه خود را به سازمان پرداخته نمایند، می‌توانند تقاضای مستمری بازنشستگی نمایند. بر اساس جزء ۴^۲ بند (ب) تبصره (۲) ماده واحده یاد شده نیز، چهار درصد (۰/۴) به نرخ حق بیمه مقرر در قانون تأمین اجتماعی افزوده در صورت تقاضای مشمولین قانون، کارفرمایان بایستی نرخ تعیین شده را بطور یکجا یا به طور اقساطی پرداخت نمایند.</p> <p>همچنین مطابق جزء ۶^۳ همین بند، بیمه شدگانی که دارای سابقه پرداخت حق بیمه در کارهای سخت و زیان آور به تاریخ قبل از تاریخ تصویب این قانون باشند امکان استفاده از مزایای این قانون و درخواست بازنشستگی دارند و کارفرمایان مربوطه مکلفند حق بیمه مربوطه و ۴ درصد میزان مستمری سنوات قبل از تصویب قانون را پس از احراز شرایط، بصورت یکجا به سازمان تأمین اجتماعی پرداخت نمایند.</p> <p>علیرغم تصویب قوانین و مقررات متعدد در این حوزه، متأسفانه مشکلاتی وجود دارد که موجبات اعتراض کارفرمایان را در خصوص تعیین سخت و زیان آوری کمیته های بدوی و تجدید نظر استانی تطبیق و تشخیص مشاغل سخت و زیان آور "موضوع ماده (۲) آیین نامه مشاغل سخت و زیان آور" فراهم کرده است. بر اساس اعلام انجمن فولاد استان، وحدت رویه در آرای صادره کمیته های بدوی و تجدید نظر استان وجود ندارد و همین امر باعث ایجاد مشکلات برای کارگران و کارفرمایان شده است. این آراء که بعضاً به دلیل اطلاعات ناقص ارائه شده توسط کارفرمایان و اهمال کارشناسان دستگاه های ذیربط در بررسی دقیق پرونده ها و ارائه گزارشات صادر می گردد، باعث تضییع حق و حقوق کارفرمایان، کارگران و سازمان تأمین اجتماعی می شود.</p> <p>ظاهراً مشکل اساسی از عدم آگاهی کارفرمایان از سخت و زیان آوری فعالیت خود ایجاد شده که با اقدام به بازنشستگی و پرداخت ۴ درصد سخت و زیان آوری توسط کارگران آغاز می گردد و کارفرمایان به یکباره با مشکل کمبود نیروی کار ماهر و پرداخت ۴ درصد حق بیمه به صورت یکجا مواجه می کنند. این در حالیست چنانچه سخت و زیان آوری شغل در ابتدای شروع به کار کارگران احراز گردد، کارفرمایان ضمن اقدام به اصلاح محیط کار موضوع جزء ۱^۴ بند (الف) تبصره (۲) ماده واحده فوق الذکر،</p>	<p>شرح مختصری از موضوع</p>

^۱- جزء یک بند ب تبصره ۲ ماده واحده: افرادی که حداقل بیست سال متوالی و بیست و پنج سال متناوب در کارهای سخت و زیان آور (مخل سلامت) اشتغال داشته باشند و در هر مورد حق بیمه مدت مزبور را به سازمان پرداخته باشند می‌توانند تقاضای مستمری بازنشستگی نمایند. هر سال سابقه پرداخت حق بیمه در کارهای سخت و زیان آور یک و نیم سال محاسبه خواهد شد.

^۲- جزء ۴ بند ب تبصره ۲ ماده واحده: از تاریخ تصویب این قانون جهت مشمولان این تبصره، چهار درصد (۰/۴) به نرخ حق بیمه مقرر در قانون تأمین اجتماعی افزوده خواهد شد که آنهم در صورت تقاضای مشمولان قانون، بطور یکجا یا به طور اقساطی توسط کارفرمایان پرداخت خواهد شد.

^۳- جزء ۶ بند ب تبصره ۲ ماده واحده: بیمه شدگانی که دارای سابقه پرداخت حق بیمه در کارهای سخت و زیان آور به تاریخ قبل از تاریخ تصویب این قانون باشند می‌توانند با استفاده از مزایای این قانون درخواست بازنشستگی نمایند. در این صورت با احراز شرایط توسط بیمه شده، کارفرمایان مربوطه مکلفند حق بیمه مربوطه و میزان مستمری برقراری را تا احراز شرایط مندرج در تبصره (۲) همچنین چهار درصد (۰/۴) میزان مستمری برقراری نسبت به سنوات قبل از تصویب این قانون را یکجا به سازمان تأمین اجتماعی پرداخت نمایند.

^۴- جزء یک بند الف تبصره ۲ ماده واحده: کارفرمایان کلیه کارگاه های مشمول قانون تأمین اجتماعی که تمام یا برخی از مشاغل آنها حسب تشخیص مراجع ذی ربط سخت و زیان آور اعلام گردیده یا خواهند گردید، مکلفند ظرف دو سال از تاریخ تصویب این قانون نسبت به ایمن سازی عوامل شرایط محیط کار مطابق حد مجاز و استانداردهای مشخص شده در قانون کار و آیین نامه های مربوطه و سایر قوانین موضوعه در این زمینه اقدام نمایند.

<p>۴ درصد حق بیمه بازنشستگی زودتر از موعد کارگران را به همراه حق بیمه ماهانه پرداخت می کردند و نسبت به تربیت نیروی کار در زمان مناسب اقدام می کردند. در این شرایط نه حقی از کارفرما ضایع می شد و نه کارگران بدون اطلاع از قوانین بجای ۶ به ۸ ساعت کار مجبور می شدند. با عنایت به اینکه هدف قانون گذار از تصویب قانون سخت و زیان آور حذف صفت سختی و دشواری شغل، سالم سازی محیط کار و صیانت از حقوق کارگران می باشد، لذا بایستی ساز و کاری در ابتدای شروع به کار کارگران و اصلاح دشواری و سختی فعالیت تعریف گردد تا ضمن جلوگیری از تضییع حقوق کارگران و کارفرمایان؛ از احتمال ایجاد بحران مالی صندوق های بازنشستگی در آینده بدلیل اعمال سلابق جلوگیری بعمل آید.</p>	
<p>مصوبات جلسه ۹۲ شورای استان:</p> <p>"پیشنهاد ذیل توسط مجمع نمایندگان استان، کانون انجمن های صنفی کارفرمایان استان و مجمع نمایندگان کارگران استان به شورای عالی حفاظت فنی ارائه و تا حصول نتیجه پیگیری گردد:</p> <p>چنانچه احتمال سخت و زیان آوری شغلی وجود داشته باشد، بررسی محیط کار و شغل از سوی کارفرما به کمیته های بدوی و تجدید نظر استانی تطبیق و تشخیص مشاغل سخت و زیان آور استانی ارائه گردد و در صورت تایید سخت و زیان آوری فعالیت توسط کمیته، ضمن تاکید بر اجرای "جزء (۱) بند (الف) تبصره (۲) ماده واحده قانون اصلاح تبصره (۲) الحاقی ماده (۷۶) قانون اصلاح مواد (۷۲) و (۷۷) و تبصره ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ و الحاق دو تبصره به ماده (۷۶) مصوب ۱۳۷۱" سخت و زیان آوری شغل مورد نظر به سازمان تأمین اجتماعی اعلام گردد و سازمان نیز ۴ درصد موضوع جزء (۴) بند (ب) تبصره (۲) ماده واحده را به همراه حق بیمه کارگر از کارفرما بصورت ماهانه دریافت نماید.</p> <p>در این صورت هم از حق و حقوق کارگران صیانت بعمل آمده و هم کارفرمایان با مشکل نیروی کار مواجه نمی گردند و در زمان مناسب نسبت به تربیت نیروی کار اقدام نموده و سازمان تأمین اجتماعی در آینده با مشکلات مالی احتمالی مواجه نخواهد شد."</p> <p>مصوبات جلسه ۹۶ شورای استان:</p> <p>"پیشنهادات ذیل از سوی آقای حاتمی، نماینده محترم مردم کلبر در مجلس شورای اسلامی در کمیسیون اجتماعی مجلس در قالب اصلاح ماده واحده - تبصره (۲) الحاقی ماده (۷۶) قانون اصلاح مواد (۷۲) و (۷۷) و تبصره ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ و الحاق دو تبصره به ماده (۷۶) مصوب ۱۳۷۱/۱۲/۱۶ طرح موضوع گردد:</p> <p>۱. مشاغل گروه (ب) که ذاتا سخت و زیان آور هستند و با استفاده از تسهیلات و تجهیزات، سختی و زیان آن حذف نمی گردد، توسط شورای عالی حفاظت فنی احصاء و معرفی گردد.</p> <p>۲. با عنایت به اینکه امکان حذف صفت سخت و زیان آوری مشاغل گروه (الف) وجود دارد و مشاغل گروه (ب) ذاتا سخت و زیان آور است، پیشنهاد می گردد در میزان سن بازنشستگی این دو گروه تمایز ایجاد گردد.</p> <p>۳. چهار درصد (۰.۴٪) مشاغل سخت و زیان احصاء و معرفی شده توسط حفاظت به نرخ حق بیمه مقرر در قانون تأمین اجتماعی افزوده شده و ماهانه توسط کارفرما پرداخت گردد."</p>	<p>مصوبه جلسه ۹۲ مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۰۸</p> <p>و</p> <p>مصوبه جلسه ۹۶ مورخ ۱۴۰۲/۰۵/۱۰</p>
<p>◀ موضوع مربوطه در نود و دومین نشست شورای استان در تاریخ ۱۴۰۱/۱۱/۸ طرح موضوع گردید و پیشنهاداتی جهت طرح مجمع نمایندگان استان، کانون انجمن های صنفی کارفرمایان استان و مجمع نمایندگان کارگران استان به شورای عالی حفاظت فنی طی نامه شماره ۱۴۰۱/۱۲/۰۸ مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۱۶ به اعضای شورا، کانون کارفرمایان استان و مجمع نمایندگان کارگران استان ابلاغ و مجدداً نامه پیگیری به شماره ۱۴۰۱/۱۳/۲۲ به تاریخ ۱۴۰۱/۱۱/۱۶ به مجمع نمایندگان استان، کانون کارفرمایان و مجمع کارگران استان ارسال گردید.</p> <p>◀ متعاقباً موضوع نحوه رسیدگی و اعمال مشاغل سخت و زیان آور در واحدهای تولیدی و صنعتی توسط ستاد پیگیری سیاست های اقتصاد مقاومتی توسط دادگستری کل استان طی جلسه مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۲۳ در دادگستری استان طرح موضوع و مقرر گردید: کارگروهی با مسئولیت دادستان محترم عمومی و انقلاب مرکز استان و با حضور معاون هماهنگی امور اقتصادی</p>	<p>اقدامات صورت گرفته در خصوص پیگیری مصوبه</p>

استانداری، مدیرکل بازرسی استان، مدیرکل اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی، رئیس سازمان صمت، رئیس دانشگاه علوم پزشکی تبریز، رئیس اتاق بازرگانی تبریز، نماینده کارفرمایان و کارگران تشکیل و نتیجه آن به دبیرخانه ستاد اجرای سیاست های اقتصاد مقاومتی دادگستری ارسال گردد.

- اولین جلسه کارگروه مذکور در تاریخ ۱۴۰۲/۰۱/۱۰ با ریاست دادستان محترم و اعضای کارگروه تشکیل گردید و تصمیماتی به شرح ذیل اتخاذ شد:

۱. با عنایت به اظهارات نماینده کارفرمایان مبنی بر اینکه اکثر کارگرانی که با بهره مندی از قانون مشاغل سخت و زیان آور بازنشسته می شوند، در سایر واحدهای تولیدی و صنعتی و در برخی موارد در همان واحد تولیدی مشغول بکار می شوند. برای این اساس اداره کل تامین اجتماعی استان مکلف است با اتخاذ تدابیر ویژه ای از اشتغال مجدد این افراد ممانعت بعمل آورد.

۲. در خصوص مشکلات ناشی از وجود برخی از خلاء های قانونی از جمله عدم امکان ممانعت از اشتغال به کار مجدد کارگرانی که با بهره مندی از قانون مشاغل سخت و زیان آور بازنشسته می شوند، اتاق بازرگانی نسبت به طرح موضوع در جلسه شورای گفتگو اقدام تا با احصاء مسایل و مشکلات موجود از طریق نمایندگان مجلسی و هیات وزیران پیگیری گردد.

۳. بلحاظ تمایل اکثر کارفرمایان و کارگران در خصوص ۴ درصد حق بیمه مشاغل سخت و زیان آور در طول فعالیت کارگر، مقرر شد اداره تامین اجتماعی و اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان ضرورت امر به شورای عالی حفاظت فنی و دیوان عدالت اداری اعلام نموده و پیگیری های لازم را به عمل آورند و نتیجه را به دبیرخانه استان منعکس نمایند.

۴. دانشگاه علوم پزشکی، و خدمات بهداشتی و درمانی تبریز در خصوص نحوه آلاینده سنجی مشاغل سخت و زیان آور از سوی شرکت های مجاز آلاینده سنجی در واحدهای تولیدی و صنعتی، نظارت و راستی آزمایی بعمل آورده و با هدف رقابت بیشتر و افزایش کیفیت نسبت به افزایش شرکت های مذکور اقدام و نتیجه را به صورت مستمر به دبیرخانه استان ارسال نمایند.

۵. نظر به اینکه برخی از مشاغل به دلیل ایمن سازی و بهبود شرایط محیط کسب و کار توسط کارفرمایان، صفت سخت و زیان آوری خود را از دست داده و یا شدت و حدت آن کاهش می یابد، بر این اساس مقرر شد؛ کمیته سخت و زیان آور نسبت به بررسی و بازبینی لیست مشاغل سخت و زیان آور اقدام نموده و نتیجه آن را به دبیرخانه استان ارسال نمایند.

۶. به منظور جلوگیری از تضییع حقوق کارگران و کارفرمایان، مقرر شد؛ کارشناسان موضوع ماده ۲ آیین نامه اجرای مشاغل سخت و زیان آور و همچنین کمیته های رسیدگی و بررسی مشاغل سخت و زیان آور، در خصوص انطباق مشاغل با حدود مواجهه با مشاغل سخت و زیان آور دقت لازم را بعمل آورند.

۷. مقرر شد؛ اولاً شرکت های مجاز آلاینده سنجی مشاغل سخت و زیان آور که با نظارت معاونت بهداشت دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی تبریز فعالیت می نمایند، مکلف به پاسخ گویی نسبت به عملکرد و اعلام نظر خود در کتابچه آلاینده سنجی، به کمیته های مربوطه استان و دستگاه های نظارتی ذیربط خواهد بود. پانیا معاونت بهداشت و دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی تبریز ضمن اعمال نظارت لازم و مستمر بر عملکرد شرکت های موصوف، با هرگونه انحراف و مغایرت در اظهار نظر برخورد قانونی بعمل آید.

۸. با توجه به لزوم بازبینی و بانگری سالانه نسبت به مشاغل سخت و زیان آور، مقرر شد؛ معاونت بهداشت دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی تبریز راجع به این موضوع اقدامات لازم را بعمل آو و نتیجه را به دبیرخانه استان ارسال نماید.

بر این اساس دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان به منظور طرح موضوع مصوبه ستاد پیگیری سیاست های اقتصاد مقاومتی دادگستری و پیگیری مصوبه شورا؛ تصمیم به طرح موضوع مربوطه در شورای گفتگوی استان نمود.

◀ موضوع مجددا در نود و ششمین نشست شورای استان پیگیری شد و پیشنهادهای جهت طرح موضوع توسط آقای حاتمی، نماینده محترم مردم کلیدر در مجلس شورای اسلامی در کمیسیون اجتماعی مجلس ارائه گردید. متأسفانه علیرغم طرح چندین باره موضوع در جلسات متعدد، نتیجه ای در خصوص حل مشکل های طرح شده حاصل نگردیده است.

در پیگیری های بعمل آمده از دبیرخانه شورای گفتگوی مرکز نیز اعلام شد: اصلاح آیین نامه مشاغل سخت و زیان آور در حال حاضر در دستور کار هیات دولت می باشد و چنانچه نتیجه ای حاصل گردید به استان ها ابلاغ خواهد شد.

<p>با عنایت به اهمیت موضوع و مشکلات خاص آن در استان نظیر تعداد محدود شرکت های سنجش در مقابل ۴۸۲۰ واحد تولیدی مستقر در استان که مشکلات عدیده ای برای کارفرمایان ایجاد کرده است، موضوع مجددا در دستور کار کمیسیون های تخصصی اتاق قرار گرفته و به منظور حل مشکلات استانی و ملی پیشنهادهای ارائه گردید.</p>	
<p>۱. اصلاح جزء (۴) بند (ب) ماده واحده قانون اصلاح تبصره (۲) الحاقی ماده (۷۶) قانون اصلاح مواد (۷۲) و (۷۷) و تبصره ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ و الحاق دو تبصره به ماده (۷۶) مصوب ۱۳۷۱ به شرح ذیل: "با توجه به اینکه از تاریخ تصویب این قانون، چهار درصد (۴٪) به نرخ حق بیمه مقرر در قانون تأمین اجتماعی مشمولان این تبصره، افزوده شده است، کارفرمایان ملزم و مکلف هستند علاوه بر حق بیمه عادی، چهاردرصد مذکور را بابت حق بیمه مشاغل سخت و زیان آور برای مشمولان این تبصره بصورت ماهانه، همراه لیست بیمه و بر اساس حقوق و مزایای زمان اشتغال در وجه سازمان تأمین اجتماعی پرداخت نمایند." ۲. به منظور حذف مشاغل گروه (ب) و حفظ نیروی کار و منابع انسانی درخواست می گردد مراجع صدور مجوز در اسرع وقت نسبت به افزایش تعداد شرکت های آلاینه سنجی اقدام نمایند تا شرکت های مربوطه پاسخ گوی واحدهای صنعتی استان قرار گیرند. ۳. با عنایت به امکان حذف صفت سخت و زیان آوری مشاغل گروه (الف) پیشنهاد می گردد: مدت سنوات ضروری بازنشستگی مشاغل سخت و زیان آور گروه (الف) به ۲۵ سال تغییر یابد. ۴. با توجه به اینکه حذف صفت سخت و زیان آوری مشاغل گروه (ب) امکانپذیر نمی باشد، پیشنهاد می گردد: مدت سنوات ضروری بازنشستگی مشاغل سخت و زیان آور گروه (ب)، به ۲۰ سال تغییر پیدا کند. ۵. با عنایت به اینکه کاهش سنوات خدمت مشمولین مشاغل سخت و زیان آور در راستای جلوگیری از آسیب دیدن افراد تصویب شده است، لذا پیشنهاد می گردد: مصوبه ای جهت جلوگیری از بکارگیری مجدد بازنشستگان مشاغل سخت و زیان آور جهت حفظ و عدم اتلاف منابع مالی صندوق تأمین اجتماعی اقدام شود. ۶. جهت تسریع در زمان رسیدگی به پرونده های متقاضیان بازنشستگی مشاغل سخت و زیان آور، پیشنهاد می گردد دبیرخانه مشاغل سخت و زیان آور اداره کار به سازمان تأمین اجتماعی انتقال یابد تا از رسیدگی مجدد و اتلاف وقت جلوگیری بعمل آمده و با حذف بروکراسی زاید، پرونده های متقاضیان حداقل ۵ ماه زودتر به سرانجام و رای نهایی برسد.</p>	<p>نتیجه و پیشنهاد</p>